Nebourat

Výroční zpráva 2025

KDO JSME

Spolek Nebourat z.s. je nezávislý dobrovolný spolek sdružující členy na základě společného zájmu o ochranu, zachování a dobrou správu technické památky Vyšehradského železničního mostu a dalších kulturních a technických památek v Praze a v celé České republice. Naším cílem je rozvoj moderní městské železnice v souladu s nejnovějšími technologiemi a postupy běžnými na Západě, nikoliv však na úkor památkové ochrany.

Spolek vznikl na jaře roku 2023 jako právní zastřešení občanského hnutí za zachování pražského železničního mostu pod Vyšehradem. Toto hnutí se zrodilo v roce 2018, kdy státní organizace Správa železnic podnikla druhý neúspěšný pokus o sejmutí památkové ochrany z mostu. Tím se její dlouhodobé úsilí o zbourání Vyšehradského mostu stalo zřejmým široké veřejnosti.

Petici podporující zachování památkové ochrany mostu tehdy podepsalo přes 1 000 lidí. Jejím výsledkem byl mimo jiné příslib spravedlivého srovnání obou variant (rekonstrukce versus nahrazení mostu) prostřednictvím architektonické soutěže, který se o pět let později ukázal jako planý. Proto hnutí podruhé a tentokrát mnohem razantněji dne 13. 12. 2022 vstoupilo do veřejného prostoru s Peticí za zachování a opravu kulturní památky železničního mostu pod Vyšehradem.

Za zachování mostu se následně postavila i široká veřejnost v čele s více než 120 českými i zahraničními odborníky a odbornicemi z oblasti architektury, skupinou pražských senátorů a senátorek a více než 50 osobnostmi veřejného života. Počet signatářů a signatářek petice rostl po celý rok 2025 a na jeho konci dosáhl 25 840 podpisů.

Iniciativa Nebourat tak představuje hlas jedné z největších iniciativ v železniční dopravě a ochraně památek v České republice.

Účelem spolku Nebourat je sdružování členů za účelem ochrany, zachování a dobré správy technické památky pražského železničního mostu pod Vyšehradem a dalších technických a kulturních památek. Účelem spolku je také ochrana životního prostředí, přírody, krajiny a veřejného zdraví, a to v Praze i v celé České republice.

Formami činnosti spolku jsou zejména:

- pořádání a spolupořádání vzdělávacích akcí, přednášek, seminářů, setkání a debat,

· účast ve správních řízeních, organizování kampaní a petičních akcí na ochranu památek a krajiny,

· publikační, expertní, vydavatelské, poradenské a další odborné činnosti v dané oblasti,

· získávání finančních prostředků, organizace sponzorské, hospodářské a jiné činnosti za účelem realizace poslání spolku.

VYŠEHRADSKÝ MOST

Pražský železniční most pod Vyšehradem byl postaven roku 1901 podle návrhu špičkového českého inženýra Františka Prášila, autora Petřínské rozhledny a Průmyslového paláce. Jde o unikátní, velmi lehkou a funkční příhradovou nýtovanou konstrukci, která je dnes jedna z posledních živých připomínek industriální minulosti Smíchova a tvoří nenahraditelnou součást pražského panoramatu.

Most je oblíbený Pražany i turisty a během své více než stodvacetileté historie se stal součástí populární kultury. Objevuje se například v literárních textech F. X. Šaldy, Jana Hanče, Ivana Blatného, Egona Bondyho, Zbyňka Hejdy či Jana Zábrany, v hudebních klipech zpěvačky Načevy a Geri Halliwell, na fotografiích Josefa Sudka a Dagmar Hochové a v mnoha filmech. Jeho ikonická silueta se stala symbolem pražských Primátorek. Od roku 1992 je součástí památkové zóny UNESCO a v roce 2004 byl jako doklad industriálních dějin Prahy a unikátní příklad nýtované technologie prohlášen národní kulturní památkou.

Most tedy v současnosti podléhá trojí památkové ochraně: jako samostatná kulturní památka, jako součást pražské památkové rezervace a jako součást rezervace UNESCO. I přes svůj význam však dodnes oficiálně nemá jméno. Proto člen naší iniciativy a zastupitel na Praze 4 Petr Kutílek v rámci občanských interpelací na Zastupitelstvu hlavního města Prahy v březnu 2025 podal návrh pojmenovat náš most „Vyšehradský most“.

AKTIVITY NEBOURAT V ROCE 2025

Do roku 2025 vstupoval spolek Nebourat v napjatém očekávání. Ministr dopravy Martin Kupka podmínil případnou novostavbu vypracováním posudku HIA o vlivu na kulturní dědictví a slíbil, že se bude řídit stanoviskem UNESCO. Správa železnic přesto pokračovala v přípravě novostavby, jako by se nechumelilo. Rok 2025 se nakonec stal rokem zásadního obratu.

Hned v lednu Správa železnic navzdory nedokončenému posouzení a přes příslib počkat na vyjádření UNESCO zasmluvnila za 128,7 milionu korun projektanta novostavby mostu – sdružení společností Sudop Praha a TOP CON Servis, jejichž zástupci přitom od počátku vystupují proti rekonstrukci. Na tento nehospodárný a předčasný krok jsme upozornili. Připomněli jsme také slova britského inženýra Iana Firtha, který se podílel na studii rekonstrukce: navržené řešení využívající stávající most je nejrychlejší i nejlevnější a umožňuje provádět práce za plného provozu s výjimkou několika krátkých víkendových výluk – na rozdíl od tříleté výluky, kterou by si vyžádala novostavba.

V únoru server ZDopravy informoval, že Správa železnic stáhla podanou dokumentaci EIA pro novostavbu – do posouzení totiž bylo nutné zahrnout i dopady přesunu památkově chráněné konstrukce do Modřan, kterým se SŽ a část pražských politiků snaží uchlácholit veřejnost. Na rizika tohoto nesmyslného, nákladného a nepřipraveného přesunu upozorňujeme od začátku. Správa železnic tím oproti svému harmonogramu nabrala další zpoždění.

V březnu překročila petice za zachování mostu hranici 25 000 podpisů. Za zachování mostu se postavily další výrazné osobnosti – spisovatelka a novinářka Karin Lednická i architekt Jan Magasanik z dánského studia BIG. Zastupitel Prahy 4 a člen naší iniciativy Petr Kutílek zároveň podal na Zastupitelstvu hlavního města Prahy návrh pojmenovat most oficiálně „Vyšehradský most“.

Duben přinesl hned dvě dobré zprávy. Nejprve uspěl u soudu investigativní novinář Jan Tuna, kterého žaloval prof. Ryjáček, předseda komise nechvalně známého soutěžního dialogu, za reportáž upozorňující na jeho možný střet zájmů. Odvolací soud žalobu definitivně zamítl a v odůvodnění konstatoval, že rozhodování o zachování či zbourání mostu je věcí veřejného zájmu a že veřejnost i novináři mají právo ptát se na možné střety zájmů těch, kdo o osudu mostu rozhodují. Na střety zájmů porotců i na nezákonnost soutěžního dialogu jsme přitom opakovaně upozorňovali.

Především ale koncem dubna byla zveřejněna zpráva poradní mise UNESCO, na kterou jsme čekali více než dva roky. Potvrdila prakticky vše, co spolek Nebourat říká od začátku:

- Ocelový Vyšehradský most významně přispívá k výjimečné světové hodnotě památky světového dědictví Historické centrum Prahy a měl by být zachován a opraven.

- Renomovaní odborníci prokázali, že most lze opravit tak, aby sloužil dalších 100 let bez problémů s únavou materiálu; jde o závěr obtížně zpochybnitelný z technického a vědeckého hlediska.

- Přesun mostu pro pěší a cyklistickou dopravu jižně od centra by znamenal ztrátu jeho příspěvku k panoramatu Prahy – tato varianta je nesmyslná.

- Oprava spotřebuje 2 000–2 200 tun ekvivalentu CO_2, zatímco novostavba nejméně třikrát tolik (6 000–7 500 tun).

- Náklady na opravu byly při použití standardní metodiky Správy železnic vyčísleny na 2,5–2,8 miliardy korun oproti 3,4 miliardy za novostavbu; Správa železnic tyto údaje nezpochybnila.

Podle expertů mise tak není důvod památku bourat. Připomněli také, že podmínka soutěžního dialogu na osovou vzdálenost kolejí 4 m, která fakticky vyloučila opravu mostu, není pro daný úsek s rychlostí 70 km/h nezbytná.

V květnu jsme zaslali otevřený dopis náměstku primátora hl. m. Prahy Jiřímu Pospíšilovi, do jehož gesce spadá kultura a památková péče, a vyzvali jsme ho, aby ukončil mlčení a jednoznačně se postavil za opravu mostu doporučenou misí UNESCO. Náš zakladatel Pavel

Štorch také komentoval prohlídku výstavy fotografií „124 let železničního mostu“ v budově hlavní pošty v Jindřišské ulici.

V červnu získala studie rekonstrukce Nadačního fondu pro záchranu Vyšehradského železničního mostu souhlasné vyjádření Národního památkového ústavu. Ten konstatoval, že studie odpovídá způsobům sanace historicky významné technické památky a zároveň vyváženě zohledňuje ostatní veřejné zájmy – rozvoj dopravních funkcí, bezpečnost, minimální omezení provozu i ekonomickou smysluplnost, to vše při návrhové životnosti nejméně 100 let. NPÚ se přitom znovu vyjádřil i k pochybení soutěžního dialogu, který se vůbec neměl týkat vzniku nového mostu a likvidace zákonem chráněné památky. Dvě klíčové instituce – UNESCO i NPÚ – tak nezávisle na sobě potvrdily, že správným řešením je oprava.

V červenci jsme se obrátili otevřeným dopisem přímo na premiéra Petra Fialu a vyzvali jsme ho, aby nařídil ministru Kupkovi zrušit výsledek soutěžního dialogu, nepokračovat v přípravě novostavby a bezodkladně vypsat nové výběrové řízení na zhotovitele rekonstrukce podle studie zahraničních expertů.

Ministerstvo životního prostředí mezitím uprostřed prázdnin rozhodlo, že betonová novostavba nepotřebuje posouzení vlivu na životní prostředí (EIA), a usnadnilo tak Správě železnic další správní kroky směrem k bourání. Rozhodli jsme se proti tomuto rozhodnutí podat rozklad, k němuž bylo během dvou týdnů potřeba získat 200 fyzických podpisů. Uspořádali jsme podpisové setkání na pražské Náplavce u lodi (A)Void a zřídili několik podpisových míst. Díky zásilkám podpisových archů a podpoře desítek lidí i řady umělkyň a umělců jsme potřebný počet podpisů získali s velkou rezervou během několika dní.

Koncem srpna Správa železnic vypustila zprávu, že se celá konstrukce mostu „snese“ a opraví. Vzhledem k jejímu postupu při jiných památkách jsme upozornili na riziko, že jde o další pokus o likvidaci podle známého scénáře – konstrukci nejprve snést a poté prohlásit za neopravitelnou. Zdůraznili jsme, že o rekonstrukci mostu musí rozhodovat doprava společně s odbornou památkovou péčí a že odborníci z Národního památkového ústavu musí být od zadání zakázky rovnocenným partnerem.

Na začátku září zaslala ministru Kupkovi otevřený dopis také skupina senátorek a senátorů, kteří jej vyzvali k rekonstrukci mostu a k vypsání nového výběrového řízení s rovnocennou účastí Národního památkového ústavu.

Dne 16. září 2025 pak přišel zásadní obrat: ministr dopravy Martin Kupka společně s ředitelem Správy železnic Jiřím Svobodou a generální ředitelkou Národního památkového ústavu Naděždou Goryczkovou představil harmonogram rekonstrukce Vyšehradského mostu. Stávající památkově chráněná konstrukce má být sňata k rekonstrukci a po dobu prací nahrazena mostním provizoriem; následně má být vypsána mezinárodní architektonická soutěž na řešení rekonstrukce mostu včetně konstrukce pro třetí kolej a celkového řešení oblasti Výtoně.

Ve své tiskové zprávě jsme rozhodnutí přivítali jako jednoznačný úspěch občanské společnosti. Za převratné jsme označili aktivní a rovnocennou účast odborné památkové péče už při zadání soutěže. Zároveň jsme upozornili na rizika předem zvoleného postupu: mostní provizorium na celou konstrukci je nákladné řešení, zatímco varianta navržená

Nadačním fondem – provizorium pouze pro jedno pole – je podle nás výrazně levnější a rychlejší. Varovali jsme také před rizikem, že po snesení konstrukce se „objeví“ důvod pro její neopravitelnost, a přislíbili jsme celý proces pečlivě sledovat. Bez bezmála 26 000 podpisů by k rozhodnutí most opravit nedošlo.

Na začátku října, v neděli 5. října, jsme uspořádali děkovné setkání komunity Nebourat na lodi (A)Void Floating Gallery u paty Vyšehradského mostu. Vystoupil komorní smyčcový orchestr L.A.M.A., setkání laskavě fotografoval Karel Cudlín. Byla to příležitost poděkovat si za společně odvedenou práci a zamyslet se také nad výsledky podzimních voleb a jejich významem pro další osud mostu.

Po celý rok jsme kromě toho udržovali kontakt s klíčovými institucemi, komunikovali s médii, kritizovali přešlapy Správy železnic a průběžně informovali naše signatáře a signatářky prostřednictvím newsletterů a sociálních sítí. A hlavně: společně jsme počet signatářů a signatářek petice navýšili na téměř 26 000.

DOBROVOLNICTVO, PODPOROVATELÉ A SPOLUPRACUJÍCÍ ORGANIZACE

Ke dni 31. 12. 2025 petici za zachování mostu podepsalo 25 840 lidí a činnost spolku v kampani na Darujme podpořily desítky dárců a dárkyň. Všem těmto lidem děkujeme za podporu – bez Vás by most už možná nestál.

Zvláštní díky bychom rádi vyjádřili dobrovolnicím a dobrovolníkům, příznivcům a příznivkyním, kteří svolili s užitím svých fotografií, umělkyním a umělcům, kteří podpořili naši podpisovou akci, a spolupracujícím institucím a organizacím: (A)Void Floating Gallery a Revolver Revue.

Děkujeme senátorům a senátorkám, kteří se v roce 2025 opravy mostu zastali - byli to Hana Kordová Marvanová, Adéla Šípová, Martin Krsek, David Smoljak, Břetislav Rychlík a Jan Pirk. Děkujeme i Martinu Kupkovi, že na sklonku svého působení ve funkci ministra dopravy učinil rozhodnutí, které dává naději na řešení v souladu s památkovou péčí a moderním pojetím železniční dopravy.

KONTAKTY A DALŠÍ INFORMACE

Členové spolku: Mgr. Hana Heringová, Ing. Ina Koldová, Petr Kutílek, Mgr. Olga Pek, Ing. Mgr. Pavel Štorch.

Sídlo: Fráni Šrámka 2632/30, 150 00 Praha 5

Transparentní účet: 2702557443/2010

Email: nebourat@email.cz

Web: www.nebourat.cz

ÚČETNÍ ZÁVĚRKA

PŘEHLED O MAJETKU A ZÁVAZCÍCH

Dle vyhlášky č. 325/2015 Sb.

ke dni 31.12.2025

(v celých tisících Kč)

IČ
19274408

Název a právní forma účetní jednotky:
Nebourat z.s.

Sídlo účetní jednotky:
Fráni Šrámka 2632/32
Smíchov, 150 00 Praha 5

Předmět činnosti účetní jednotky:
pořádání a spolupořádání vzdělávacích akcí, přednášek, seminářů, setkání a debat

	Běžné účetní období	Minulé účetní období
A. Majetek		
01 Dlouhodobý nehmotný majetek	0	0
02 Dlouhodobý hmotný majetek	0	0
03 Finanční majetek	0	0
04 Peněžní prostředky v hotovosti a ceniny	0	0
05 Peněžní prostředky na bankovních účtech	154	240
06 Zásoby	0	0
07 Pohledávky	0	0
08 Úvěry a zápůjčky poskytnuté	0	0
09 Ostatní majetek	0	0
10 Majetek celkem	**154**	**240**
B. Závazky		
01 Závazky	0	0
02 Úvěry a zápůjčky přijaté	0	0
03 Závazky celkem	**0**	**0**
99 ROZDÍL MAJETKU A ZÁVAZKŮ	**154**	**240**

Sestaveno dne:	Podpis odpovědné osoby (statutární orgán):	Podpis osoby odpovědné za sestavení (sestavil):
30.06.2026	Ing. Ina Koldová	Jaroslava Cvečková

PŘEHLED O PŘÍJMECH A VÝDAJÍCH

Dle vyhlášky č. 325/2015 Sb.

ke dni 31.12.2025

(v celých tisících Kč)

IČ
19274408

Název a právní forma účetní jednotky:

Nebourat z.s.

Sídlo účetní jednotky:

Fráni Šrámka 2632/32

Smíchov, 150 00 Praha 5

Předmět činnosti účetní jednotky:

pořádání a spolupořádání vzdělávacích akcí, přednášek, seminářů, setkání a debat

	Běžné účetní období		Minulé účetní období	
	Hlavní činnost	**Hospodářská činnost**	**Hlavní činnost**	**Hospodářská činnost**
A. Příjmy				
01 Prodej zboží	0	0	0	0
02 Prodej výrobků a služeb	0	0	0	0
03 Příjmy z veřejných sbírek	20	0	367	0
04 Přijaté peněžní dary mimo veřejné sbírky	2	0	6	0
05 Přijaté členské příspěvky	0	0	0	0
06 Dotace a příspěvky přijaté z veřej. rozpočtů	0	0	0	0
07 Ostatní	0	0	0	0
08 Průběžné položky	0	0	0	0
09 Kursové rozdíly	0	0	0	0
10 Příjmy celkem	**22**	**0**	**373**	**0**

	Běžné účetní období		Minulé účetní období	
	Hlavní činnost	**Hospodářská činnost**	**Hlavní činnost**	**Hospodářská činnost**
B. Výdaje				
01 Dlouhodobý nehmotný a hmotný majetek	0	0	0	0
02 Materiál	0	0	0	0
03 Zboží	0	0	0	0
04 Služby	108	0	253	0
05 Mzdy	0	0	0	0
06 Pojistné za zaměstnance a zaměstnavatele	0	0	0	0
07 Ostatní osobní výdaje	0	0	0	0
08 Ostatní	0	0	0	0
09 Průběžné položky	0	0	0	0
10 Kursové rozdíly	0	0	0	0
11 Výdaje celkem	**108**	**0**	**253**	**0**
99 ROZDÍL PŘÍJMŮ A VÝDAJŮ	**-86**	**0**	**120**	**0**

Sestaveno dne:	Podpis odpovědné osoby (statutární orgán):	Podpis osoby odpovědné za sestavení (sestavil):
30.06.2026	Ing. Ina Koldová	Jaroslava Cvečková